

Súd: Krajský súd Banská Bystrica
Spisová značka: 17Co/352/2013
Identifikačné číslo súdneho spisu: 6712212812
Dátum vydania rozhodnutia: 30. 04. 2014
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Zita Nagypálová
ECLI: ECLI:SK:KSBB:2014:6712212812.1

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Krajský súd v Banskej Bystrici, ako súd odvolací, v senáte zloženom z predsedníčky senátu JUDr. Zity Nagypálovej a sudcov JUDr. Renáty Deákovéj a Mgr. Dušana Ďuriana, v právnej veci navrhovateľa T. Q., nar. XX.XX.XXXX, bytom v B., č. XX, zastúpeného právnym zástupcom Ulianko & partners, s.r.o., IČO: 36856517, so sídlom vo Zvolene, Námestie SNP č. 27, v mene ktorého pred súdom koná JUDr. Radoslav Ulianko, advokát a konateľ, proti odporcovi Slovenská republika, za ktorého pred súdom koná Ministerstvo vnútra Slovenskej republiky, so sídlom v Bratislave, Pribinova č. 2, o zaplatenie 661,20 € s príslušenstvom, o odvolaní odporcu proti rozsudku Okresného súdu Zvolen č.k. 11C/77/2012-97 zo dňa 11.04.2013, takto

rozhodol:

Rozsudok okresného súdu **p o t v r d z u j e**.

Odporca je **p o v i n n ý** nahradiť navrhovateľovi trovy odvolacieho konania v sume 58,96 € na účet právneho zástupcu navrhovateľa Ulianko & partners, s.r.o., IČO: 36856517, so sídlom vo Zvolene, Námestie SNP č. 27, do troch dní od právoplatnosti tohto rozsudku.

o d ô v o d n e n i e :

Napadnutým rozsudkom okresný súd uložil odporcovi povinnosť zaplatiť navrhovateľovi sumu 661,20 € spolu s úrokmi z omeškania vo výške 8,75 % ročne zo sumy 661,20 € od 14.08.2012 do zaplatenia a nahradiť mu trovy konania v sume 354,17 € na účet právneho zástupcu navrhovateľa. Okresný súd vychádzal zo zistenia, že uznesením príslušného policajta sp. zn. ČVS: ORP/3711/1-OSV-ZV-2009 zo dňa 24.06.2009 bolo navrhovateľovi vznesené obvinenie z prečinu výtržníctva podľa § 364 ods. 1 písm. a) Trestného zákona; v súvislosti s uvedeným trestným stíhaním si navrhovateľ zvolil obhajcu v osobe JUDr. Radoslava Ulianka, advokáta; proti uzneseniu o vznesení obvinenia podal navrhovateľ v zákonom stanovenej lehote sťažnosť; prokurátor okresnej prokuratúry uznesením sp. zn. 1Pv/232/2009 zo dňa 24.07.2009 uvedenú sťažnosť navrhovateľa zamietol; prokurátor podal vo veci na navrhovateľa obžalobu, keď konanie o nej sa pred okresným súdom viedlo pod sp. zn. 4T/53/2010; rozsudkom sp. zn. 4T/53/2010 zo dňa 23.08.2011 bol navrhovateľ uznávaný za vinného z prečinu ublíženia na zdraví podľa § 156 ods. 1 Trestného zákona a bol odsúdený na peňažný trest vo výmere 170,- €; proti rozsudku podal navrhovateľ v celom rozsahu odvolanie; následne Krajský súd v Banskej Bystrici rozsudkom sp. zn. 3To/211/2011 zo dňa 30.11.2011 navrhovateľa podľa § 285 písm. b) Trestného poriadku oslobodil spod obžaloby, pretože skutok, pre ktorý bol navrhovateľ stíhaný nie je trestným činom. V konaní bolo preukázané, že za zastupovanie v uvedenom trestnom konaní zaplatil navrhovateľ obhajcovi trovy právneho zastúpenia v sume 661,20 €; trovy právneho zastúpenia mal okresný súd preukázané vyúčtovaním a pripojeným trestným spisom sp. zn. 4T/53/2010, z ktorého vyplýva 8 úkonov právnej služby s režírnými paušálmi spolu s 20 % DPH v sume 618,11 €, náhrada za stratu času za 2 začaté polhodiny s 20 % DPH v sume 29,64 € a cestovné náhrady s 20 % DPH v sume 13,46 € (okresný súd jednotlivé zložky trov právneho zastúpenia a hotových výdavkov v rozsudku podrobne

špecifikoval); okresný súd mal príjmovým pokladničným dokladom preukázané, že na základe faktúry zaplatil navrhovateľ obhajcovi sumu 661,20 €. Okresný súd mal preukázané, že navrhovateľ žiadosťou zo dňa 23.05.2012 žiadal Ministerstvo vnútra Slovenskej republiky o prerokovanie nároku na náhradu škody titulom vzniknutých trov právneho zastúpenia s tým, že negatívna odpoveď zo strany ministerstva mu bola zaslaná dňa 03.08.2012. Z uvedených skutkových zistení vyvodil okresný súd právny záver, že nakoľko navrhovateľ bol v konečnom dôsledku spod obžaloby oslobodený, uznesenie o vznesení obvinenia je v zmysle zákona č. 514/2003 Z. z. nezákonným rozhodnutím; keďže v súvislosti s trestným konaním vznikla navrhovateľovi škoda titulom zaplatených trov právneho zastúpenia je odporca povinný ju navrhovateľovi nahradiť (okresný súd poukázal na nález Ústavného súdu Slovenskej republiky sp. zn. II.ÚS/25/2011 zo dňa 24.03.2011 a uznesenie Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp. zn. 4MCdo/15/2009 zo dňa 18.08.2010). Na základe uvedeného okresný súd návrhu navrhovateľa v plnom rozsahu vyhovel; priznanie úrokov z omeškania odôvodnil tým, že do omeškania s plnením sa odporca dostal dňom 14.08.2012, pretože odporca odmietol nahradiť škodu listom zo dňa 03.08.2012. Okresný súd sa osobitne zaoberal otázkou, ktorý štátny orgán koná v mene odporcu (štátu) a je oprávnený ho zastupovať v prejednávanej veci; navrhovateľ označil za zástupcu odporcu Ministerstvo vnútra Slovenskej republiky, u ktorého podal žiadosť o predbežné prerokovanie nároku na náhradu škody spôsobenej nezákonným rozhodnutím; zákonom č. 412/2012 Z. z. bol zmenený zákon č. 514/2003 Z. z. s účinnosťou od 01.01.2013; nestotožnil sa s názorom uvedeného zástupcu odporcu, že orgánom oprávneným konať v mene odporcu je od 01.01.2013 v prejednávanej veci Generálna prokuratúra Slovenskej republiky; okresný súd vychádzal z časovej pôsobnosti právnych noriem s tým, že v právnom štáte by mal platiť zákaz pôsobenia právnych noriem do minulosti; nemožno od právnych subjektov očakávať, aby vopred poznali budúcu právnu úpravu a súčasne im nemožno niečo prikazovať alebo zakazovať spätne, keď už nemajú možnosť svoje správanie zmeniť tak, aby bolo v súlade so zákonom; z tohto dôvodu sa retroaktivita prieči podstate právneho štátu; v danej veci, keďže neboli zákonom č. 412/2012 Z. z. upravené prechodné a záverečné ustanovenia, mal okresný súd za to, že nie je možné danú vec posudzovať v znení uvedenej novely a preto vychádzal z ustanovení zákona č. 514/2003 Z. z. o zodpovednosti za škodu spôsobenú pri výkone verejnej moci v znení účinnom do 31.12.2012, s odôvodnením, že ak by posudzoval vzťah medzi účastníkmi konania v znení vyššie uvedenej zmeny, išlo by tu o pravú retroaktivitu, ktorá je v Slovenskej republike zakázaná a došlo aj k porušeniu princípu ochrany právnej istoty, čo je neprípustné. Okresný súd rozhodol s poukazom na ustanovenia § 1 písm. a) zákona č. 514/2003 Z. z. o zodpovednosti za škodu spôsobenú pri výkone verejnej moci a o zmene niektorých zákonov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon č. 514/2003 Z. z.“), § 3 ods. 1, § 5 ods. 1, § 6 ods. 1 a 2, § 18 ods. 1 zákona č. 514/2003 Z. z. a § 517 ods. 1 prvá veta a ods. 2 Občianskeho zákonníka v spojení s § 3 nariadenia vlády č. 87/1995 Z. z.; o trovách konania rozhodol okresný súd podľa § 142 ods. 1 Občianskeho súdneho poriadku (ďalej len „O.s.p.“) s odôvodnením, že navrhovateľ bol v plnom rozsahu úspešný; priznané trovy konania spolu v sume 354,17 € pozostávajú z trov právneho zastúpenia za šesť úkonov právnych služieb (prevzatie a príprava zastúpenia, žiadosť o predbežné prerokovanie nároku, podanie návrhu na súd a účasť na pojednávaníach dňa 13.12.2012, dňa 11.01.2013 a dňa 11.04.2013), 6 krát po 41,50 € spolu s režijnými paušálmi k štyrom úkonom po 7,63 €, resp. k dvom úkonom po 7,81 €, spolu suma 249,- € ako odmena, suma 46,14 € ako režijné paušály plus 59,03 € ako 20 % DPH.

Proti rozsudku okresného súdu podal odporca včas odvolanie zo dňa 09.05.2013 (č.l. 113-117 spisu), v ktorom uviedol, že odvolanie podáva z dôvodu, že okresný súd vychádzal z nesprávneho právneho posúdenia veci (§ 205 ods. 2 písm. f) O.s.p.). V odvolaní uviedol, že uznesenie o vznesení obvinenia navrhovateľovi nebolo pre nezákonnosť zrušené alebo zmenené príslušným orgánom, t.j. dozorujúci prokurátor sa stotožnil s vyhodnotením dôkaznej situácie a s právnym názorom povereného príslušníka Policajného zboru SR. Navrhovateľ nepreukázal ani príčinnú súvislosť medzi údajným nezákonným rozhodnutím a sumou, ktorú považuje za škodu; príčinnú súvislosť nestačí len predpokladať, ale vždy musí byť riadne preukázaná. Odporca v odvolaní opätovne zopakoval priebeh trestného stíhania navrhovateľa a vyvodil záver, že príslušníci Policajného zboru SR postupovali v súlade so zákonom. Odporca poukázal aj na to, že prípravné konanie bolo pod aktívnym dozorom prokurátora, ktorý vykonával dozor nad dodržiavaním zákonnosti. Súčasne iba prokurátor je oprávnený podať obžalobu a má viaceré oprávnenia, na základe ktorých môže zasahovať do postupu vyšetrovateľa. Odporca sa nestotožnil ani s právnym názorom okresného súdu, podľa ktorého nie je možné prejednávajúcu vec posudzovať podľa zákona č. 514/2003 Z. z. v znení účinnom od 01.01.2013, keď zdôraznil, že prokurátor zamietol sťažnosť navrhovateľa proti uzneseniu o vznesení obvinenia a následne podal na neho obžalobu. Odporca odcitoval ustanovenia § 4 ods. 1 písm. b) zákona č. 514/2003 Z. z.

v znení účinnom od 01.01.2013 a § 79 ods. 1 O.s.p. a uviedol, že za pravú retroaktivitu možno považovať stav, keď sa neuznávajú práva a povinnosti založené (vzniknuté) skutočnosťami, ktoré sa uznávali za právne skutočnosti v čase platnosti skoršieho právneho predpisu; preto za pravú retroaktivitu nemožno považovať daný právny stav, pretože v prejednávanej veci sa uznávajú práva založené skutočnosťami pred účinnosťou novely, t.j. odporcom stále ostáva Slovenská republika, zmena nastáva iba v subjekte, ktorý koná v mene štátu. V súlade s uvedenými skutočnosťami a právnym stavom účinným od 01.01.2013 nie je Ministerstvo vnútra Slovenskej republiky príslušným orgánom konajúcim v mene štátu a týmto orgánom je Generálna prokuratúra Slovenskej republiky. Na základe uvedeného odporca navrhol, aby odvolací súd napadnutý rozsudok okresného súdu zmenil a návrh navrhovateľa v celom rozsahu zamietol.

Navrhovateľ sa k doručenému odvolaniu odporcu vyjadril písomným podaním zo dňa 21.06.2013 (č.l. 121-122 spisu), ktorým navrhol napadnutý rozsudok okresného súdu ako vecne správny potvrdiť. Nesúhlasil s odvolaním odporcu a nepovažoval ho za dôvodné. Vyjadril presvedčenie, že argumentácia okresného súdu je v napadnutom rozsudku dostatočne konzistentná a jeho argumenty podporujú príslušný záver; napadnutý rozsudok je preto preskúmateľný. Poukázal na svoj návrh na začatie konania, jeho obsah a odôvodnenie ako aj súčasnú judikatúru napríklad uznesenie Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp. zn. 4MCdo/15/2009 zo dňa 18.08.2010 a na nález Ústavného súdu Slovenskej republiky sp. zn. II.ÚS/25/2011 zo dňa 24.03.2011. Súčasná judikatúra argumentačne vyvracia tvrdenia odporcu ohľadne neexistencie nezákonného rozhodnutia a ustálila názor, že zastavenie trestného stíhania alebo oslobodenie spod obžaloby má v tomto zmysle rovnaký význam ako zrušenie právoplatného uznesenia o vznesení obvinenia pre nezákonnosť. Skutočnosť, že nedošlo k zrušeniu rozhodnutia, ktorým sa začína trestné stíhanie nič nemení na tom, že došlo k nezákonnému rozhodnutiu, nakoľko rozhodujúcim meradlom opodstatnenosti (zákonnosti) začatia (vedenia) trestného stíhania, je neskorší výsledok trestného konania; judikatúra argumentačne vyvracia tvrdenia odporcu ohľadne toho, že postup poverených policajtov bol správny a zákonný. Nie je možné stotožniť sa ani s argumentáciou odporcu o tom, že vzhľadom na zmenu zákona č. 514/2003 Z. z. nie je ďalej pasívne legitimovaný, pretože v právnom štáte je tzv. pravá retroaktivita neprijateľná. Vzhľadom na uvedené navrhol potvrdenie napadnutého rozsudku okresného súdu a uplatnil náhradu trov odvolacieho konania v sume 58,96 € za jeden úkon právnej služby - vyjadrenie k odvolaniu v sume 41,50 € spolu s režijným paušálom v sume 7,63 €, k tomu DPH vo výške 20 % na účet právneho zástupcu navrhovateľa.

Krajský súd, ako súd odvolací, vec preskúmal v rozsahu určenom ustanovením § 212 ods. 1 O.s.p., bez nariadenia pojednávania podľa § 214 ods. 2 O.s.p. a rozsudok okresného súdu podľa § 219 ods. 1 a 2 O.s.p. ako vecne správny potvrdil.

Podľa § 219 ods. 1 O.s.p., odvolací súd rozhodnutie potvrdí, ak je vo výroku vecne správne.

Podľa § 219 ods. 2 O.s.p., ak sa odvolací súd v celom rozsahu stotožňuje s odôvodnením napadnutého rozhodnutia, môže sa v odôvodnení obmedziť len na skonštatovanie správnosti dôvodov napadnutého rozhodnutia, prípadne doplniť na zdôraznenie správnosti napadnutého rozhodnutia ďalšie dôvody.

Odvolanie odporcu nie je podľa názoru odvolacieho súdu dôvodné.

Zo skutkového stavu zisteného okresným súdom vyplýva, že proti navrhovateľovi bolo ako obvinenému vedené trestné stíhanie pre prečin výtržníctva, ktoré po zamietnutí sťažnosti navrhovateľa proti uzneseniu o vznesení obvinenia, po následnom podaní obžaloby na navrhovateľa príslušnému súdu, ktorý navrhovateľa najskôr neprávoplatne odsúdil skončilo oslobodením navrhovateľa spod obžaloby rozsudkom krajského súdu; v súvislosti s uvedeným trestným konaním zaplatil navrhovateľ sumu 661,20 € ako trovy právneho zastúpenia (obhajoby); navrhovateľ pred podaním návrhu na súd požiadal Ministerstvo vnútra Slovenskej republiky o predbežné prerokovanie nároku na náhradu škody, ktoré mu dňa 14.08.2012 oznámilo, že jeho nárok neuspokojí.

Odvolací súd preskúmal všetky podstatné odvolacie námietky odporcu ako aj predchádzajúce konanie a napadnutý rozsudok okresného súdu a udáva, že sa v plnom rozsahu stotožňuje so skutkovými a právnymi závermi okresného súdu, osvojuje si dôvody napadnutého rozsudku okresného súdu a v zmysle § 219 ods. 1 a 2 O.s.p. na ne v celom rozsahu poukazuje. Na zdôraznenie správnosti napadnutého rozsudku a reagujúc na odvolacie dôvody odporcu odvolací súd udáva, že okresný súd

na základe vykonaných dôkazov dospel k správnym skutkovým zisteniam, na ktoré aplikoval správne ustanovenie právneho predpisu a súčasne vec správne právne posúdil.

Súdna prax dospela k záveru, že pri posudzovaní nároku na náhradu škody spôsobenej uznesením o vznesení obvinenia má rovnaké dôsledky ako zrušenie tohto uznesenia pre nezákonnosť (§ 6 ods. 1 zákona č. 514/2003 Z. z.) aj rozhodnutie o postúpení veci do priestupkového konania, ak k nemu došlo preto, že sa nenaplnil predpoklad o spáchaní trestného činu obvineným, pretože právoplatnosťou rozhodnutia o postúpení veci inému orgánu trestné konanie končí, t.j. zanikajú účinky vznesenia obvinenia a zrušenie takéhoto rozhodnutia sa súčasne z tohto dôvodu stáva bezpredmetným (nadbytočným); postúpenie veci inému orgánu z dôvodu, že výsledky trestného konania ukazujú, že nejde o trestný čin, súčasne znamená, že podozrenie zo spáchania trestného činu sa nepotvrdilo a vyšla tak najavo nezákonnosť rozhodnutia o vznesení obvinenia (porovnaj nález Ústavného súdu Slovenskej republiky sp. zn. II.ÚS/25/2011 zo dňa 24.03.2011 alebo uznesenie Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp. zn. 4Cdo/183/2009 zo dňa 30.11.2009); rovnaké dôsledky vo vzťahu k zákonnosti uznesenia o vznesení obvinenia pripísala súdna prax aj oslobodeniu spod obžaloby (porovnaj rozsudok Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp. zn. 3Cdo/194/2010 zo dňa 30.03.2011 alebo uznesenie Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp. zn. 7Cdo/145/2011 zo dňa 12.12.2012) ako aj zastaveniu trestného stíhania, ak k nemu došlo preto, že sa nenaplnil predpoklad o spáchaní trestného činu obvineným (porovnaj rozhodnutie bývalého Najvyššieho súdu Českej republiky sp. zn. 1Cz/6/1990 zo dňa 23.02.1990 uverejnené v Zbierke stanovísk a rozhodnutí súdov pod č. R 35/1991, rozsudok Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp. zn. 1Cdo/53/1993 zo dňa 28.06.1993 alebo uznesenie Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp. zn. 4MCdo/15/2009 zo dňa 18.08.2010). V tomto smere preto neobstojí odvolacia námietka odporcu, že uznesenie o vznesení obvinenia navrhovateľovi nebolo zrušené z dôvodu nezákonnosti.

Rovnako neobstojí odvolacia námietka odporcu, že predmetné uznesenie o vznesení obvinenia navrhovateľovi nemožno považovať za nezákonné, pretože v čase vznesenia obvinenia boli splnené zákonné predpoklady pre tento postup a v trestnom konaní nedošlo k porušeniu základných zásad trestného konania, preto samotný výsledok trestného konania (postúpenie veci, zastavenie trestného stíhania alebo oslobodenie spod obžaloby) nemusí vyvolať nezákonnosť uznesenia o vznesení obvinenia ako základného predpokladu na vznik nároku na náhradu škody. Odporca v podanom odvolaní poukazuje najmä na to, že príslušný policajt pri vydávaní uznesenia o vznesení obvinenia navrhovateľovi postupoval v súlade so zákonom. Je evidentné, že odporca v rámci tejto argumentácie nesprávne viaže zákonnosť rozhodnutia na skúmanie porušenia nejakej povinnosti (zásady) pri jeho vydaní, t.j. zákonnosť dáva do súvisu so zavinením (odporca poukazuje na „na neporušenie zákona v čase vznesenia obvinenia“), zodpovednosť štátu za škodu je však koncipovaná ako objektívna, t.j. bez ohľadu na akékoľvek zavinenie (§ 3 ods. 1 písm. a/, ods. 2 zákona č. 514/2003 Z. z.). V tejto súvislosti preto platí, že ústavnoprávny základ nároku jednotlivca na náhradu škody v prípade trestného stíhania, ktoré je skončené oslobodením spod obžaloby treba hľadať nielen v ustanovení článku 46 ods. 3 Ústavy Slovenskej republiky, ale vo všeobecnej rovine predovšetkým v článku 1 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky, teda v princípoch materiálneho právneho štátu. Ak má byť štát skutočne považovaný za materiálny právny štát, musí niesť objektívnu zodpovednosť za konanie svojich orgánov, ktorým priamo zasiahli do základných práv jednotlivca. Nemožno totiž prehliadnuť, že štát nemá slobodnú vôľu, ale je povinný striktnie dodržiavať právo v jeho ideálnej (škodu nepôsobiacej) interpretácii. Na jednej strane je povinnosťou orgánov činných v trestnom konaní vyšetrovať a stíhať trestnú činnosť, na druhej strane sa štát nemôže zbaviť zodpovednosti za postup týchto orgánov, ak sa ich postup ukáže ako mylný, zasahujúci do základných práv. V takej situácii nie je rozhodné, ako orgány činné v trestnom konaní vyhodnotili pôvodné podozrenie, ale to, či sa ich podozrenie v trestnom konaní potvrdilo. Zmyslu právnej úpravy zodpovednosti štátu za škodu zodpovedá, aby každá majetková ujma, spôsobená nesprávnym či nezákonným zásahom štátu proti občanovi (fyzickej osobe), bola odčinená. Systematickým a logickým extenzívnym výkladom dospela súdna prax k záveru, že ak došlo k zastaveniu trestného stíhania alebo k oslobodeniu spod obžaloby, treba s prihliadnutím na konkrétne okolnosti a dôvody vychádzať z toho, že občan čin nespáchal a že trestné stíhanie proti nemu nemalo byť začaté. Nárok na náhradu škody spôsobenej začatím trestného stíhania sa posudzuje ako nárok na náhradu škody spôsobenej nezákonným rozhodnutím. Rozhodujúcim meradlom opodstatnenosti (zákonnosti) začatia (vedenia) trestného stíhania, je neskorší výsledok trestného konania (porovnaj citované uznesenia Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp. zn. 4Cdo/183/2009 zo dňa 30.11.2009 alebo sp. zn. 4MCdo/15/2009 zo dňa 18.08.2010); odvolací súd pre úplnosť udáva, že rovnaké závery primerane platia aj pre prípad

postúpenia veci inému orgánu na prejednanie priestupku. Z hľadiska uvedeného výkladu preto podľa názoru odvolacieho súdu neobstojí argumentácia odporcu v odvolaní opierajúca sa o tvrdenie, že obvinenie bolo odporcovi vznesené v súlade so zákonom, pretože dostatočne nezohľadňuje objektívny charakter zodpovednosti štátu za škodu tak ako je koncipovaný v zákone č. 514/2003 Z. z. (§ 3 ods. 1 písm. a/, ods. 2 zákona č. 514/2003 Z. z.).

Odvolací súd preto v zhode s okresným súdom dospel k záveru, že navrhovateľ v konaní preukázal všetky predpoklady objektívnej zodpovednosti odporcu za škodu, t.j. súčasné (kumulatívne) splnenie troch podmienok: 1/ existencia nezákonného rozhodnutia (predmetné uznesenie o vznesení obvinenia zo dňa 24.06.2009), 2/ vznik škody (vynaložené trovy obhajoby spolu v sume 661,20 €) a 3/ príčinnú súvislosť medzi nezákonným rozhodnutím a vznikom škody (nutnosť úhrady trov obhajoby v súvislosti s trestným stíhaním navrhovateľa; v zmysle § 18 ods. 1 a 3 zákona č. 514/2003 Z. z. náhrada škody zahŕňa aj náhradu trov konania, ktoré poškodenému vznikli v konaní, v ktorom bolo vydané nezákonné rozhodnutie s tým, že súčasťou trov konania sú aj trovy právneho zastúpenia, ktoré zahŕňajú účelne vynaložené hotové výdavky a odmenu za zastupovanie); za správny považuje odvolací súd aj závislý výrok napadnutého rozsudku o príslušenstve, pretože do omeškania sa odporca dostal dňom oznámenia, že nárok navrhovateľa na náhradu škody neuspokojí (t.j. 14.08.2012) a nebolo potrebné čakať na uplynutie zákonnej šesťmesačnej lehoty na uspokojenie nároku (§ 16 ods. 1 zákona č. 514/2003 Z. z. v znení účinnom do 31.12.2012); pre úplnosť je potrebné uviesť, že uvedený názor rešpektoval aj zákonodarca (§ 16 ods. 4 posledná veta zákona č. 514/2003 Z. z. v znení účinnom od 01.01.2013).

Nakoniec ani odvolacia námietka o nedostatku oprávnenia ministerstva vnútra konať v mene odporcu nebola dôvodná a okresný súd dopad zmeny príslušných ustanovení zákona č. 514/2003 Z. z. v znení účinnom od 01.01.2013 na prejednávajúcu vec posúdil vecne správne (v zmysle jeho konečného záveru, že oprávneným konať v mene odporcu pred súdom je aj po zmene právnej úpravy účinnej od 01.01.2013 naďalej ministerstvo vnútra). Podstata argumentácie ministerstva vnútra spočívala v tom, že s účinnosťou od 01.01.2013 prestalo byť orgánom oprávneným v prejednávanej veci konať za štát, pretože prokurátor podanú sťažnosť proti uzneseniu o vznesení obvinenia podanú navrhovateľom zamietol a podal na neho obžalobu okresnému súdu (§ 4 ods. 1 písm. b/ zákona č. 514/2003 Z. z. v znení účinnom od 01.01.2013), oprávnenie konať za štát tak vzniklo generálnej prokuratúre (§ 4 ods. 1 písm. f/ zákona č. 514/2003 Z. z. v znení účinnom od 01.01.2013). Právna úprava zmenená zákonom č. 412/2012 Z. z. účinná od 01.01.2013 neobsahuje prechodné ustanovenia, preto sa v zmysle princípu nepravej retroaktivity uplatní aj na všetky neskončené konania o náhradu škody voči štátu spôsobenej uznesením o vznesení obvinenia ako nezákonným rozhodnutím, proti ktorému podanú sťažnosť prokurátor zamietol a podal obžalobu príslušnému súdu. Zo skutkového stavu prejednávanej veci vyplýva, že škoda v podobe vynaložených trov obhajoby navrhovateľovi vznikla za úkony právnej pomoci v prípravnom konaní ako aj v konaní pred súdom po podaní obžaloby (v dôsledku podaného odvolania proti prvotnému odsudzujúcemu rozsudku okresného súdu), škoda teda jednoznačne vznikla v oblasti verejnej moci, ktorá patrí do pôsobnosti viacerých orgánov a keďže žiadosť o predbežné prerokovanie nároku na náhradu škody podal navrhovateľ na ministerstvo vnútra, založil tým oprávnenie tohto štátneho orgánu konať za štát v prejednávanej veci, ktorá sa nezmenila ani po zmene právnej úpravy účinnej od 01.01.2013 (§ 4 ods. 1 písm. m/ zákona č. 514/2003 Z. z. v znení účinnom od 01.01.2013).

Ohľadne príslušného štátneho orgánu konajúceho za štát v konaniach o náhradu škody podľa zákona č. 514/2003 Z. z. v znení účinnom do 31.12.2012 podal výklad Najvyšší súd Slovenskej republiky v rozsudku sp. zn. 3Cdo/194/2010 zo dňa 30.03.2011, v ktorom uviedol, že ustanovenie § 4 zákona č. 514/2003 Z. z. rozlišuje viaceré prípady spôsobenia škôd orgánom verejnej moci a v nadväznosti na túto diferenciáciu určuje viaceré orgánov konajúcich v mene štátu; odvolací súd (vo veci posudzovanej najvyšším súdom v citovanom rozhodnutí - poznámka odvolacieho súdu) za otázku právne zásadného významu označil, či orgánom konajúcim v mene štátu je v danom prípade Ministerstvo vnútra Slovenskej republiky alebo Generálna prokuratúra Slovenskej republiky; sám s ohľadom na okolnosť, že trestné stíhanie poškodenej v uvedenej veci začalo uznesením vyšetrovateľa o vznesení obvinenia, dospel k názoru, že v preskúmvanej veci je orgánom konajúcim v mene štátu Ministerstvo vnútra Slovenskej republiky (§ 4 ods. 1 písm. b/ zákona č. 514/2003 Z. z. v znení účinnom do 31.12.2012); v zmysle § 4 ods. 1 písm. a) bod 1. zákona č. 514/2003 Z. z. v znení účinnom do 31.12.2012, vo veci náhrady škody, ktorá bola spôsobená orgánom verejnej moci podľa § 3 ods. 1, koná v mene štátu Ministerstvo

spravodlivosti Slovenskej republiky, ak škoda vznikla v občianskom súdnom konaní alebo v trestnom konaní a ak tento zákon neustanovuje inak; v zmysle § 4 ods. 1 písm. b) zákona č. 514/2003 Z. z. v znení účinnom do 31.12.2012 koná vo veci náhrady škody Ministerstvo vnútra Slovenskej republiky, ak v trestnom konaní škodu spôsobil vyšetrovateľ alebo poverený orgán Policajného zboru; v zmysle § 4 ods. 1 písm. f) zákona č. 514/2003 Z. z. v znení účinnom do 31.12.2012 koná vo veci náhrady škody Generálna prokuratúra Slovenskej republiky, ak škodu spôsobil štátny orgán podľa osobitného predpisu (v odkaze pod čiarou je uvedený § 38 zákona č. 153/2001 Z. z. o prokuratúre) v občianskom súdnom konaní, v trestnom konaní alebo správnom konaní; v zmysle § 4 ods. 1 písm. l) zákona č. 514/2003 Z. z. v znení účinnom do 31.12.2012 koná vo veci náhrady škody orgán príslušný podľa písmen a) až písm. j), u ktorého bola podaná žiadosť o predbežné prerokovanie nároku (§ 15), ak ku škode došlo v oblasti verejnej moci, ktorá patrí do pôsobnosti viacerých orgánov verejnej moci; ak žiadosť bola podaná na viacerých príslušných orgánoch, ten orgán, ktorý vo veci začal konať ako prvý; v danom prípade došlo ku škode poškodenej v trestnom konaní; na úseku trestného konania, ktorý začína vydaním uznesenia o začatí trestného stíhania a je zavŕšený podaním obžaloby, vykonávajú svoju pôsobnosť tak vyšetrovateľ Policajného zboru, ako aj prokurátor; vo veci náhrady škody spôsobenej v tomto úseku trestného konania orgánom verejnej moci preto ako orgán konajúci v mene štátu prichádza do úvahy tak Ministerstvo vnútra Slovenskej republiky ako aj Generálna prokuratúra Slovenskej republiky; z hľadiska určenia, ktorý z týchto orgánov je v konkrétnom prípade orgánom konajúcim v mene štátu, je rozhodujúce, na ktorom z nich bola podaná žiadosť o predbežné prerokovanie nároku na náhradu škody; ak žiadosť bola podaná na oboch uvedených orgánoch, je príslušným ten z nich, ktorý vo veci začal konať ako prvý (§ 4 ods. 1 písm. l/ zákona č. 514/2003 Z. z. v znení účinnom do 31.12.2012); žiadosť o predbežné prerokovanie nároku (§ 15 zákona č. 514/2003 Z. z. v znení účinnom do 31.12.2012) podala poškodená na Ministerstve vnútra Slovenskej republiky, v dôsledku čoho sa toto ministerstvo stalo orgánom verejnej moci konajúcim v danom prípade za štát; preto najvyšší súd uzavrel, že odvolací súd v posudzovanom prípade založil dovolaním napadnuté rozhodnutie na správnom závere o tom, ktorý orgán koná v preskúmvanej veci za štát, t.j. Ministerstvo vnútra Slovenskej republiky.

Nadobudnutím účinnosti zákona č. 412/2012 Z. z., ktorým sa mení a dopĺňa zákon č. 514/2003 Z. z. o zodpovednosti za škodu spôsobenú pri výkone verejnej moci a o zmene niektorých zákonov v znení neskorších predpisov (ďalej aj „zákon č. 412/2012 Z. z.“) došlo od 01.01.2013 k zmene (spresneniu) vymedzenia pôsobnosti jednotlivých štátnych orgánov v zmysle ich kompetencie konať za štát v prípadoch nárokov na náhradu škody spôsobenej nezákonným rozhodnutím; v zmysle § 4 ods. 1 písm. a) bod 1. zákona č. 514/2003 Z. z. v znení účinnom od 01.01.2013, vo veci náhrady škody, ktorá bola spôsobená orgánom verejnej moci podľa § 3 ods. 1, koná v mene štátu Ministerstvo spravodlivosti Slovenskej republiky, škoda vznikla v dôsledku rozhodnutia vydaného súdom alebo ak škoda bola spôsobená nesprávnym úradným postupom súdu; v zmysle § 4 ods. 1 písm. b) zákona č. 514/2003 Z. z. v znení účinnom od 01.01.2013 koná vo veci náhrady škody Ministerstvo vnútra Slovenskej republiky, ak v trestnom konaní škodu spôsobil vyšetrovateľ Policajného zboru alebo poverený príslušník Policajného zboru a 1. prokurátor nezamietol sťažnosť proti uzneseniu vyšetrovateľa Policajného zboru alebo povereného príslušníka Policajného zboru a nepodal v trestnej veci obžalobu príslušnému súdu alebo 2. vyšetrovateľ Policajného zboru alebo poverený príslušník Policajného zboru nekonal na základe záväzného pokynu prokurátora; v zmysle § 4 ods. 1 písm. f) zákona č. 514/2003 Z. z. v znení účinnom od 01.01.2013 koná vo veci náhrady škody Generálna prokuratúra Slovenskej republiky, ak škodu spôsobil štátny orgán podľa osobitného predpisu (v odkaze pod čiarou je uvedený § 38 zákona č. 153/2001 Z. z. o prokuratúre) v občianskom súdnom konaní, v trestnom konaní alebo správnom konaní; v zmysle § 4 ods. 1 písm. m) zákona č. 514/2003 Z. z. v znení účinnom od 01.01.2013 koná vo veci náhrady škody orgán príslušný podľa písmen a) až l), u ktorého bola podaná žiadosť na predbežné prerokovanie nároku (§ 15), ak ku škode došlo v oblasti verejnej moci, ktorá patrí do pôsobnosti viacerých orgánov verejnej moci; ak žiadosť bola podaná na viacerých príslušných orgánoch, ten orgán, ktorý vo veci začal konať ako prvý; v zmysle uvedeného je zrejmé, že zákonom č. 412/2012 Z. z. došlo k presnejšiemu vymedzeniu oprávnenia jednotlivých štátnych orgánov (najmä z hľadiska ministerstva vnútra a generálnej prokuratúry) konať za štát v konaní o náhradu škody podľa zákona č. 514/2003 Z. z.; účelom zákona č. 412/2012 Z. z. bolo (podľa dôvodovej správy a výsledkov pripomienkového konania k návrhu zákona) „podľa poznatkov aplikačnej praxe precizovať príslušnosť orgánov verejnej moci v súvislosti so zodpovednosťou štátu za nezákonné rozhodnutie, pretože existovali prípady kedy nebolo možné jednoznačne určiť zodpovedný orgán v trestnom konaní“; z obsahu zákona č. 412/2012 Z. z. vyplýva, že nepochybne došlo k zvýrazneniu postavenia prokurátora v trestnom konaní s dôrazom na význam jeho rozhodnutia o podanej sťažnosti obvineného (poškodeného) proti uzneseniu o vznesení

obvinenia a o podaní obžaloby príslušnému súdu z hľadiska určenia štátneho orgánu oprávneného zastupovať štát v konaní o náhrady škody spôsobenej nezákonným rozhodnutím podľa zákona č. 514/2003 Z. z.; preto aj keď nezákonným rozhodnutím je stále uznesenie o vznesení obvinenia, ktoré vydal príslušný policajt (§ 10 ods. 8 Trestného poriadku), oprávnenie ministerstva vnútra konať za štát v rámci konania o náhradu škody spôsobenej nezákonným rozhodnutím zostala (z hľadiska prejednávanej veci) zachovaná len pre prípad, že prokurátor nezamietol sťažnosť proti uzneseniu policajta a nepodal obžalobu (v opačnom prípade je preto potrebné dospieť k názoru, že ministerstvo vnútra oprávnenie konať za štát nemá); preto v prípade, že prokurátor podanú sťažnosť obvineného (poškodeného) proti uzneseniu o vznesení obvinenia zamietne a následne podá obžalobu príslušnému súdu, zakladá tým oprávnenie generálnej prokuratúry konať za štát v následnom konaní o náhradu škody spôsobenej nezákonným rozhodnutím podľa zákona č. 514/2003 Z. z. (rozpor medzi tým, že uznesenie o vznesení obvinenia ako nezákonné rozhodnutie nevydal prokurátor a preto nemohol priamo spôsobiť škodu je potrebné výkladom preklenúť tak, že prokurátor svojím aktívnym konaním, t.j. zamietnutím sťažnosti a podaním obžaloby, zachoval nezákonnosť uznesenia o vznesení obvinenia, hoci mu právny poriadok dáva oprávnenie konať aj inak, napr. zastaviť trestné stíhanie alebo postúpiť vec; preto právna úprava nezakotvuje v ustanovení § 4 ods. 1 písm. f/ zákona č. 514/2003 Z. z. ako kritérium na založenie oprávnenia generálnej prokuratúry konať za štát v konaní o náhradu škody skutočnosť, že prokurátor nezákonné rozhodnutie vydal, ale že škodu spôsobil v trestnom konaní; k spôsobeniu škody v tomto prípade zo strany prokurátora nedochádza vydaním nezákonného rozhodnutia, ale tým, že ho nevyužívajúc svoju kompetenciu nezruší, trestné stíhanie obvineného nezastaví, nepostúpi vec, teda osvojí si závery nezákonného rozhodnutia a podá na základe nich obžalobu).

Nová právna úprava účinná od 01.01.2013 teda v prípade uznesenia o vznesení obvinenia ako nezákonného rozhodnutia vydaného v trestnom konaní jednoznačne rieši, ktorý štátny orgán je oprávnený konať v jeho mene v prípadnom súdnom konaní o náhradu škody spôsobenej týmto rozhodnutím. Nejasnosti podľa odvolacieho súdu nespôsobuje ani ustanovenie § 4 ods. 1 písm. m) zákona č. 514/2003 Z. z. v znení účinnom od 01.01.2013, ktoré aj po 01.01.2013 ponechalo v účinnosti (okrem iných aj pre účely náhrady škody, ktorá vznikla v rámci trestného konania) možnosť založenia oprávnenia štátneho orgánu konať v súdnom konaní za štát na základe toho, že sa na tento orgán obrátil poškodený so žiadosťou o predbežné prerokovanie nároku, pretože príslušné ustanovenie podľa názoru odvolacieho súdu dopadá na prípady, kedy nie je možné príslušný (jeden konkrétny) štátny orgán, v ktorého pôsobnosti došlo ku škode, jednoznačne určiť podľa daných zákonných kritérií (§ 4 ods. 1 písm. a/ až písm. l/ zákona č. 514/2003 Z. z. v znení účinnom od 01.01.2013); preto kým podľa právnej úpravy účinnej do 31.12.2012 (§ 4 ods. 1 písm. l/ zákona č. 514/2003 Z. z. v znení účinnom do 31.12.2012) bolo možné prostredníctvom tohto ustanovenia odstrániť nejasnosť právnej úpravy, ktorú súdna prax reflektovala (napríklad aj v citovanom rozsudku Najvyššieho súdu Slovenskej republiky rozsudku sp. zn. 3Cdo/194/2010 zo dňa 30.03.2011) pri určovaní orgánu štátu oprávneného konať za štát v konaniach o náhradu škody spôsobenej uznesením o vznesení obvinenia ako nezákonným rozhodnutím vydaným v trestnom konaní policajtom v prípade, že podanú sťažnosť prokurátor zamietol a podal obžalobu príslušnému súdu, a na určenie príslušného štátneho orgánu využiť jednoznačné kritérium podania žiadosti o predbežné prerokovanie nároku na náhradu škody zo strany poškodeného jednému z dvoch do úvahy prichádzajúcich štátnych orgánov (ministerstvo vnútra alebo generálna prokuratúra); podľa právnej úpravy účinnej od 01.01.2013 bola však táto nejednoznačnosť uspokojivo odstránená a preto nie je potrebné ponechávať riešenie tejto otázky na nepredvídateľnú aktivitu poškodeného, ktorý je súčasne aj naďalej chránený pred omylom pri podaní žiadosti o predbežné prerokovanie nároku na náhradu škody ustanovením § 15 ods. 2 zákona č. 514/2003 Z. z., podľa ktorého ak bola žiadosť podaná na nepríslušnom orgáne, je tento orgán povinný bezodkladne ju postúpiť príslušnému orgánu a upovedomiť o tom poškodeného; účinky podania žiadosti zostávajú zachované. Opačný výklad by podľa názoru odvolacieho súdu poprel zmysel a účel zákona č. 412/2012 Z. z. (odvolací súd nespochybňuje, že v prípade uznesenia o vznesení obvinenia ako nezákonného rozhodnutia, proti ktorému prokurátor zamietol sťažnosť a podal obžalobu ide oblasť verejnej moci, ktorá patrí do pôsobnosti viacerých orgánov, zákonodarca však kritériá založenia oprávnenia konať v jeho mene v konaní o náhradu škody spôsobenej týmto rozhodnutím s účinnosťou od 01.01.2013 stanovil jednoznačne v prospech generálnej prokuratúry a bez ohľadu na skutočnosť, že nezákonné rozhodnutie nevydal priamo prokurátor). Túto úvahu možno teda uzavrieť tak, že pokiaľ ide oblasť verejnej moci, ktorá patrí do pôsobnosti ministerstva vnútra a generálnej prokuratúry, právna úprava účinná od 01.01.2013 dáva dostatočný podklad na určenie štátneho orgánu oprávneného konať za štát v konaní o náhradu škody podľa zákona č. 514/2003 Z. z.; v prípade, že ide oblasť verejnej moci, ktorá patrí do pôsobnosti ministerstva vnútra, generálnej

prokuratúry a súdu (ako je to v prejednávanej veci), je potrebné na určenie štátneho orgánu oprávneného konať za štát v konaní o náhradu škody podľa zákona č. 514/2003 Z. z. aplikovať ustanovenie § 4 ods. 1 písm. m) zákona č. 514/2003 Z. z. v znení účinnom od 01.01.2013.

Z hľadiska aplikácie uvedených úvah na prejednávajúcu vec je potrebné najskôr uviesť, že na účely posúdenia oprávnenia zastupovať štát v súdnom konaní o náhradu škody spôsobenej nezákonným rozhodnutím majú uvedené ustanovenia zákona č. 514/2003 Z. z. procesný charakter (charakter procesných ustanovení pre účely súdneho konania tieto nadobúdajú cez ustanovenie § 21 ods. 4 prvá veta O.s.p., podľa ktorého za štát pred súdom koná štátny orgán v rozsahu pôsobnosti ustanovenej osobitným predpisom alebo právnická osoba, ktorá je oprávnená podľa osobitného predpisu). Novela vykonaná zákonom č. 412/2012 Z. z. nemá žiadne prechodné ustanovenia, všetky jej ustanovenia (vrátane procesných) je preto potrebné aplikovať od okamihu ich účinnosti (01.01.2013); k zmene štátneho orgánu oprávneného konať za štát v konaní o náhradu škody spôsobenej nezákonným rozhodnutím tak z hľadiska posudzovanej veci dochádza v priebehu súdneho konania. Správny postup súdu v tomto prípade je, že na zmenu štátneho orgánu oprávneného konať za štát prihliadne z úradnej povinnosti, pretože nejde o nedostatok návrhu; rovnako nie je potrebný pre tento postup súdu návrh navrhovateľa (poškodeného) alebo jeho súhlas, pretože uvedená zmena je dôsledkom zmeny procesnej právnej úpravy v priebehu súdneho konania.

Názor okresného súdu, že aplikáciou právnej úpravy účinnej od 01.01.2013 by došlo k tzv. pravej retroaktivite a narušeniu právnej istoty nie je správny. Ako už bolo uvedené zákon č. 412/2012 Z. z. neobsahuje žiadne prechodné ustanovenia; preto minimálne ustanovenia procesného charakteru v tomto zákone (medzi ktoré odvolací súd v zmysle § 21 ods. 4 prvá veta O.s.p. zaraďuje aj ustanovenia určujúce štátny orgán oprávnený konať za štát v súdnom konaní o náhradu škody z nezákonného rozhodnutia) je potrebné aplikovať aj na konania začaté pred jeho účinnosťou. Dôvodom pre tento názor je záver vyplývajúci z doktríny tzv. nepravé retroaktivity, v zmysle ktorej nepravá retroaktivita spočíva v tom, že právne vzťahy hmotného aj procesného práva, ktoré vznikli za účinnosti predchádzajúcej právnej úpravy sa spravujú zásadne touto právnou úpravou a to až do doby účinnosti novej právnej úpravy; po jej účinnosti sa už ale riadia právom novým; táto zásada však platí len v prípade, ak prechodné ustanovenia novej právnej úpravy neustanovia so zreteľom na osobitosti niektorých právnych vzťahov niečo iné; ak ale nová právna úprava nepamätá na špecifické riešenie určitej konkrétnej čiastkovej (procesnej alebo hmotnoprávnej) situácie, tak je namieste dospieť k záveru, že nová právna úprava odo dňa svojej účinnosti do budúcnosti upravuje aj právne vzťahy a jednotlivé skutočnosti, ktoré síce vznikli v minulosti, ale existujú ďalej; nepravá retroaktivita je v právnej teórii a praxi považovaná za prijateľnú; pokiaľ ide o nepravú retroaktivitu v procesnom práve, z povahy procesného práva vyplýva, že nové procesné právo (jeho zmeny) má pôsobiť odo dňa nadobudnutia účinnosti nového zákona a to aj pre konania začaté pred jeho účinnosťou; účinky procesných úkonov súdu a účastníkov konania, ktoré s nimi spájala alebo nespájala predchádzajúca úprava zostávajú zachované; v prípade procesných vzťahov platí nové právo aj v konaniach začatých pred jeho účinnosťou, ale doposiaľ neskončených; táto zásada môže byť prelomená len konkrétnym znením prechodných ustanovení novej právnej úpravy (pokiaľ prechodné ustanovenia neustanovia nič iného alebo neustanovia vôbec nič vyššie uvedená zásada platí). Preto pokiaľ nová právna úprava s účinnosťou od 01.01.2013 zmenila orgán štátu oprávnený konať za štát v súdnych konaniach o náhradu škody spôsobenej uznesením o vznesení obvinenia ako nezákonným rozhodnutím, je potrebné na túto právnou úpravu prihliadnuť a konať ďalej s týmto orgánom s tým, že všetky účinky úkonov (procesných aj hmotnoprávnych) vykonaných podľa starej právnej úpravy a za jej účinnosti zostávajú zachované (napr. otázka splnenia podmienky predbežného prerokovania nároku na náhradu škody, otázka omeškania s plnením náhrady škody a podobne). Zmena právnej úpravy účinná od 01.01.2013 však v prejednávanej veci nespôsobila zmenu orgánu oprávneného konať za štát, pretože škoda navrhovateľovi jednoznačne vznikla v oblasti verejnej moci, ktorá patrí do pôsobnosti viacerých orgánov (ministerstvo vnútra, generálna prokuratúra a ministerstvo spravodlivosti) a keďže žiadosť o predbežné prerokovanie nároku na náhradu škody podal navrhovateľ na ministerstvo vnútra, založil tým oprávnenie tohto štátneho orgánu konať za štát v prejednávanej veci aj podľa právnej úpravy (jej procesných ustanovení) účinnej od 01.01.2013 (§ 4 ods. 1 písm. m/ zákona č. 514/2003 Z. z. v znení účinnom od 01.01.2013. Len pre úplnosť odvolací súd dodáva, že opačná situácia by v prejednávanej veci nastala v prípade, keby napríklad okresný súd uznesením právoplatne postúpil vec po podaní obžaloby obvodnému úradu na konanie o priestupku (t.j. v konaní pred súdom by navrhovateľovi nevznikli žiadne trovy obhajoby ako škoda), pretože v tomto prípade by sa orgánom oprávneným konať za štát s účinnosťou od 01.01.2013 stala generálna prokuratúra (v podrobnostiach

rozsudok tunajšieho súdu č.k. 17Co/984/2013-174 zo dňa 26.02.2014). Navyše v zmysle uznesenia Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp. zn. 3Cdo/398/2012 zo dňa 04.02.2014, ak súd v konaní o náhradu škody podľa zákona č. 514/2003 Z. z. nesprávnym spôsobom interpretuje alebo aplikuje ustanovenie § 4 ods. 1 a 2, v dôsledku čoho koná so štátnym orgánom, ktorý by pri správnej aplikácii alebo interpretácii uvedeného ustanovenia orgánom konajúcim za štát nebol, ide síce o nesprávnosť v právnom posúdení, ktorá však nespôsobuje procesnú vadu v podobe odňatia možnosti dotknutého účastníka konania konať pred súdom. Uplatnené odvolacie dôvody odporcu preto nemohli spôsobiť pochybnosti o vecnej správnosti napadnutého rozsudku okresného súdu.

Vzhľadom na uvedené odvolací súd rozsudok okresného súdu podľa § 219 ods. 1 a 2 O.s.p. v celom rozsahu ako vecne správny potvrdil a to vrátane závislého výroku o trovách konania, ktorý bol tiež vecne správny a odôvodnený plným úspechom navrhovateľa v konaní.

O trovách odvolacieho konania rozhodol odvolací súd podľa § 224 ods. 1 O.s.p. v spojení s § 142 ods. 1 O.s.p., podľa ktorého účastníkovi, ktorý mal vo veci plný úspech, súd prizná náhradu trov potrebných na účelne uplatňovanie alebo bránenie práva proti účastníkovi, ktorý vo veci úspech nemal. Navrhovateľ bol v odvolacom konaní v plnom rozsahu úspešný a vzniklo mu voči plne neúspešnému odporcovi právo na náhradu uplatnených účelne vynaložených trov konania, ktoré pozostávajú z trov právneho zastúpenia za jeden úkon právnej služby - vyjadrenie k odvolaniu v sume 41,50 € spolu s režijným paušálom v sume 7,63 €, k tomu odmena zvýšená o daň z pridanej hodnoty vo výške 20 % v sume 9,83 €, pretože právny zástupca navrhovateľa je jej platiteľom (č.l. 44 spisu); spolu trovy odvolacieho konania navrhovateľa v sume 58,96 €, ktoré je odporca v zmysle § 149 ods. 1 O.s.p. povinný zaplatiť právnemu zástupcovi navrhovateľa; iné uplatnené trovy konania navrhovateľ nevyčíslil v zákonnej lehote troch pracovných dní od vyhlásenia rozsudku.

Náhradu trov odvolacieho konania pozostávajúcich z trov právneho zastúpenia za jeden úkon právnych služieb (vyjadrenie k odvolaniu odporcu) priznal odvolací súd navrhovateľovi napriek skutočnosti, že jeho právny zástupca ich stricto sensu nevyčíslil v lehote určenej ustanovením § 151 ods. 1 O.s.p.. Právny zástupca navrhovateľa sa dňa 30.04.2014 v zastúpení svojou advokátskou koncipientkou zúčastnil verejného vyhlásenia rozsudku v prejednávanej veci a za účasť na verejnom vyhlásení rozsudku uplatnil trovy, ktoré sa zaviazal vyčísliť v zákonnej lehote (č.l. 129 spisu; č.l. 130-131 spisu); v zákonnej lehote troch pracovných dní od vyhlásenia rozsudku však žiadne vyčíslenie trov konania odvolaciemu súdu zo strany právneho zástupcu navrhovateľa doručené nebolo. Podľa § 151 ods. 1 a 2 O.s.p., o povinnosti nahradiť trovy konania rozhoduje súd na návrh spravidla v rozhodnutí, ktorým sa konanie končí; účastník, ktorému sa prisudzuje náhrada trov konania, je povinný trovy konania vyčísliť najneskôr do troch pracovných dní od vyhlásenia tohto rozhodnutia; ak účastník v lehote podľa odseku 1 trovy nevyčíslil, súd mu prizná náhradu trov konania vyplývajúcich zo spisu ku dňu vyhlásenia rozhodnutia s výnimkou trov právneho zastúpenia; ak takému účastníkovi okrem trov právneho zastúpenia iné trovy zo spisu nevyplývajú, súd mu náhradu trov konania neprizná a v takom prípade súd nie je viazaný rozhodnutím o prisúdení náhrady trov konania tomuto účastníkovi v rozhodnutí, ktorým sa konanie končí. Z citovaných ustanovení Občianskeho súdneho poriadku podľa názoru odvolacieho súdu stricto sensu vyplýva, že ak účastník v zákonnej lehote troch pracovných dní od vyhlásenia rozhodnutia, ktorým sa konanie končí, nevyčíslil svoje trovy konania, súd mu neprizná žiadne trovy právneho zastúpenia a to ani v prípade, že vyplývajú zo spisu (prizná mu len ostatné trovy konania vyplývajúce zo spisu mimo trov právneho zastúpenia); Občiansky súdny poriadok však nerieši situáciu, keď účastník trovy právneho zastúpenia vyčíslil ešte pred začatím plynutia zákonnej lehoty na ich vyčíslenie. Zo spisu vyplýva, že právny zástupca navrhovateľa uplatnil trovy konania za spolu dva úkony právnych služieb (vyjadrenie zo dňa 21.06.2013 k odvolaniu odporcu a účasť na verejnom vyhlásení rozsudku dňa 30.04.2014) avšak vyčíslil len trovy právneho zastúpenia za jeden z nich - vyjadrenie k odvolaniu (č.l. 122 spisu). Odvolací súd dospel k záveru, že nepriznanie týchto vyčíslených trov právneho zastúpenia vyplývajúcich zo súdneho spisu ku dňu vyhlásenia rozsudku by predstavovalo prílišný formalizmus pri aplikácii citovaných ustanovení § 151 ods. 1 a 2 O.s.p., pretože tieto výslovne upravujú len nepriznanie trov právneho zastúpenia za vykonané úkony právnych služieb vyplývajúcich zo spisu, nie však nepriznanie už vyčíslených trov právneho zastúpenia, ktoré vyčíslenie je súčasťou súdneho spisu v čase vyhlásenia rozhodnutia, ktorým sa konanie končí (za účel tohto ustanovenia považuje odvolací súd práve dosiahnutie vyčíslenia uplatnených trov konania zo strany účastníkov konania a tento účel zákona bol v prejednávanej veci v prípade trov právneho zastúpenia navrhovateľa za vyjadrenie k odvolaniu splnený); pojem „trovy právneho zastúpenia vyplývajúce zo spisu ku dňu

vyhlásenia rozhodnutia“ v zmysle § 151 ods. 2 O.s.p. je preto potrebné vyložiť tak, že ide o trovy právneho zastúpenia za vynaložené úkony právnych služieb, ktoré neboli vyčíslené (vyčíslenie trov právneho zastúpenia účastníkom konania nemôže súd suplovať). Preto i keď právny zástupca navrhovateľa celkové trovy konania navrhovateľa v zákonnej lehote troch pracovných dní od vyhlásenia rozsudku nevyčíslil, súd mu priznal náhradu trov právneho zastúpenia, ktorých vyčíslenie bolo v čase vyhlásenia rozsudku súčasťou súdneho spisu a nepriznal mu len uplatnené trovy právneho zastúpenia za účasť na verejnom vyhlásení rozsudku, ktoré v zákonnej lehote vyčíslené neboli. Toto rozhodnutie prijal senát krajského súdu pomerom hlasov 3 : 0.

Poučenie:

Proti tomuto rozhodnutiu nie je odvolanie prípustné.